

Kombinatorická teorie her

přednáší Mgr. Robert Šámal, Ph.D. a Mgr. Tomáš Valla

5 hodina: Očíslování her

Rovnost

Věta 5.1.1—Vztah rovnosti a rozdílu: $G = H \Leftrightarrow G - H \in \mathcal{P}$.

Důkaz:

$$G = H \Leftrightarrow G + (-H) = H + (-H) \in \mathcal{P}$$

Dle věty o rozdílu stejných her.

Q.E.D.

Tvrzení 5.1.2—Součet nestranných her: pro nestranné hry je $X + X = 0$.

Důkaz:

buď je $X \in \mathcal{P}$. Tedy $X = 0$, potom $0 + 0 = 0$.

nebo je $X \in \mathcal{V}$. Tedy vždy když první hráč hraje v první hře, druhý zahraje v druhé hře.

Q.E.D.

Nerovnost

Definice 5.2.1—Větší, rovno: $G \geq H \Leftrightarrow \forall X; G + X \in \mathcal{L} \Leftrightarrow H + X \in \mathcal{L}$.

Definice 5.2.2—Menší, rovno: $G \leq H \Leftrightarrow \forall X; G + X \in \mathcal{R} \Leftrightarrow H + X \in \mathcal{R}$.

Pozorování 5.2.3—Vztah rovnosti a nerovnosti: $G = H \Leftrightarrow G \geq H \wedge G \leq H$.

Bez DK.

Tvrzení 5.2.4—Vztah mezi nerovnostmi: $G \geq H \Leftrightarrow H \leq G$.

Bez DK.

Věta 5.2.5—Kladná hra: $G \geq 0 \Leftrightarrow G \in \mathcal{P} \cup \mathcal{L}$. Tedy Levý vyhraje G pokud pravý začne.

Bez DK.

Důsledek: $G \geq H \Leftrightarrow G + (-H) \geq 0 \Leftrightarrow G - H \in \mathcal{L} \cup \mathcal{P}$.

Pro vztah G a H stačí zkoumat jak dopadne $G - H$:

$$G - H \in \mathcal{P} \Leftrightarrow G = H.$$

$$G - H \in \mathcal{L} \Leftrightarrow G > H.$$

$$G - H \in \mathcal{R} \Leftrightarrow G < H.$$

$$G - H \in \mathcal{V} \Leftrightarrow G \parallel H, \text{ nazývané neporovnatelné, spletené či fuzzy.}$$

Zavedeme si další značení pro hry

$$G < H \vee G \parallel H \Leftrightarrow G \triangleleft H$$

$$G > H \vee G \parallel H \Leftrightarrow G \triangleright H$$

Trocha algebry

Věta 5.3.1—Uspořádání na hrách: Hry s relací $\leq$ tvoří částečně uspořádanou množinu.

Důkaz: Nejprve si připomeneme definici částečně uspořádané množiny. Je to tedy relace, která je reflexivní ($G \leq G$), tranzitivní ($G \leq I \wedge I \leq H \Rightarrow G \leq H$) a slabě antisymetrická ($G \leq H \wedge H \leq G \Rightarrow G = H$).

reflexivita: $G + X \in \mathcal{P} \Rightarrow G + X \in \mathcal{P}$.

tranzitivita: $(I + X \in \mathcal{P} \Rightarrow G + X \in \mathcal{P} \wedge H + X \in \mathcal{P} \Rightarrow I + X \in \mathcal{P}) \Rightarrow H + X \in \mathcal{P} \Rightarrow G + X \in \mathcal{P}$.

slabá antisymetrie: Zde využíváme faktu, že jsme si předdefinovali $=$.

Q.E.D.

Věta 5.3.2—Abelova grupa: Množina her s operacemi $+$, $-$ a 0 tvoří Abelovu grupu.

Bez DK.

Hodnoty her Chtěli bychom nějak přiřazovat hrám čísla podle toho jak jsou dobré. Půjdeme na to takto pro $n \in \mathbb{Z}$:

$n = 0; 0 := \{\}$

$n > 0; N := \{n - 1\}$

$n < 0; N := \{|n + 1\}$

Tímto jsme si vlastně pro hry předdefinovali celá čísla. Jenže takováto definice je docela podivná, protože symbolem $n + 1$ respektive $n - 1$ myslíme sčítání na přirozených číslech. Jak to napravit?

Definice 5.4.1—Hodnota her pro celá čísla: zdefinujeme si zobrazení $f : \mathbb{Q}_{diad.} \rightarrow \mathbb{H}$, kde $\mathbb{H}$ znamená množina všech her, a $diad.$ značí diadické racionální čísla je číslo, které má ve jmenovateli mocninu dvojky. Píšeme $f(x) = X$. Definujeme tedy f nejdříve pro všechna $x \in \mathbb{Z}$:

$f(0) := \{\}$

pro $n > 0; f(n) := \{f(n - 1)\}$

pro $n < 0; f(n) := \{|f(n + 1)\}$

Pozorování 5.4.2—Korektnost definice celočíselná verze: Definovali jsme $f; \forall x \in \mathbb{Z}$

Toto pozorování by se dokázalo jednoduše indukci.

O tomto zobrazení si později dokážeme, že je homomorfismus. Pro procvičení se jednoduše dokáže např: $-f(n) = f(-n)$ nebo $f(n) + f(1) = f(n + 1)$.

Poznámka: Je jasné jak si odpovídají hry abstraktní a hry konkrétní. Tím jsme se až dosud zaobírali, tím, že jsme analyzovali konkrétní hry. Není, ale jasné jak si odpovídají $\mathbb{Q}_{diad.}$ a abstraktní hry. Je tam zobrazení a není to bijekce. A my ztotožňujeme hry konkrétní s nějakými čísly.

Definice 5.4.3—Hodnota her pro diadická racionální čísla: Nyní si dodefinujeme hodnoty f , pro všechna diadická racionální čísla: pokud $2 \nmid m \in \mathbb{Z}$ a $l \in \mathbb{N}$. Potom

$$f\left(\frac{m}{2^l}\right) = \left\{f\left(\frac{m-1}{2^l}\right) \mid f\left(\frac{m+1}{2^l}\right)\right\}$$

Pozorování 5.4.4—Korektnost definice diadické verze: Tímto jsme definovali $f(x); \forall x \in \mathbb{Q}_{diad}$.

Důkaz: Jen idea: když je m liché, tak je $m + 1$ i $m - 1$ sudé a tedy můžeme krátit.

S touto úvaou již můžeme použít indukci dle l .

Q.E.D.

Poznámka: Takováto definice se dá zobecnit i na reálná čísla.

V Praze dne 19. listopadu 2010 zapsal Tomáš Masařík. Verze 1.0